

Raadpleging betreffende

**Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT
betreffende
de analyse van de enige heffingen (“one-time fees”) en
de maandelijkse huurprijs “ISLA Repair” van de
Bitstream GPON referentieaanbieding van Proximus**

Hoe kunt u reageren op dit document?

Tot **29 april 2022**

Enkel via e-mail naar consultation.sg@bipt.be

Met de referentie “CONSULT-2022-B8”

Aanspreekpunt: Peter Vuchelen, ingenieur-adviseur (+32 2 226 88 96)

Antwoorden dienen elektronisch te worden verzonden naar het opgegeven adres.

Voeg dit [formulier als eerste blad](#) bij uw antwoord a.u.b.

Uw opmerkingen zouden moeten verwijzen naar de paragrafen en/of tekstgedeelten waarop ze betrekking hebben en duidelijk aangeven wat vertrouwelijk is.

INHOUDSOPGAVE

Deel I.	Juridische en methodische aspecten	2
1.	Inleiding	3
2.	Juridische basis	5
3.	Procedure	8
3.1.	Nationale raadpleging	8
3.2.	Samenwerking met de mediaregulatoren.....	8
3.3.	Europese raadpleging.....	9
Deel II.	Analyse van de kostenmodellen van Proximus voor bitstreamtoegang tot het glasvezelaansluitnetwerk.....	10
4.	Introductie tot de kostenmodellen	11
4.1.	Tariefbepaling.....	11
4.1.1.	<i>Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten</i>	<i>12</i>
4.1.2.	<i>Analyse van de indirect toewijsbare personeelskosten</i>	<i>13</i>
4.1.3.	<i>Analyse van de overhead- en IT-kosten</i>	<i>14</i>
5.	Tariefbepaling	19
5.1.	(De-)activatie.....	19
5.1.1.	<i>Introductie</i>	<i>19</i>
5.1.2.	<i>Analyse</i>	<i>20</i>
5.2.	Ondersteunende diensten voor multicast	21
5.3.	Ondersteunende diensten voor installaties.....	22
5.4.	(De-)Activatie en aanpassing van Shared VLAN transport.....	23
5.5.	(De-)Activatie Dedicated VLAN	24
5.6.	ISLA Repair.....	25
6.	Besluit, inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen	26
6.1.	Besluit en inwerkingtreding	26
6.2.	Beroepsmogelijkheden	29
6.3.	Ondertekening	29

Deel I. Juridische en methodische aspecten

1. Inleiding

1. Dit besluit behandelt de maandelijkse huurprijs aangaande ISLA Repair en de enige heffingen die gefactureerd worden aan de alternatieve operatoren voor prestaties uitgevoerd door Proximus in het kader van de Bitstream GPON referentieaanbieding.
2. Het BIPT heeft in samenspraak met Proximus beslist om de beschouwde tarieven te beperken tot de volgende activiteiten:
 - 2.1. (De-)activatie van een (nieuwe) lijn;
 - 2.2. (De-)activatie van Dedicated VLAN;
 - 2.3. Ondersteunende diensten voor multicast;
 - 2.4. Ondersteunende diensten voor installaties ("Wrongful Repair Request", "Useless Visit", "Appointment Change", ...);
 - 2.5. ISLA Repair
3. In het kader van de pre-consultatie van het addendum "Shared VLAN transport: extension of best effort (pO) bandwidth", ontving het BIPT een reactie van edpnet aangaande de eenmalige tarieven van het Shared VLAN transport. Het BIPT achtte deze reactie pertinent en zal deze eenmalige tarieven dan ook in dit besluit herbekijken. Het betreft hier de volgende activiteiten:
 - 3.1. (De-)activatie van Shared VLAN transport;
 - 3.2. Modificatie van Shared VLAN transport.
4. Door de omvang en complexiteit van deze onderliggende kostenmodellen werd beslist om beroep te doen op een consultant die het BIPT zal bijstaan met deze analyse. Axon Partners (hierna "Axon") werd na een algemene offerteaanvraag met Europese bekendmaking als beste bevonden.
5. Ter voorbereiding van het opstellen van de kostenmodellen, hebben het BIPT en Axon verscheidende dataverzoeken verstuurd naar Proximus. De bezorgde gegevens dienden voldoende onderbouwd te worden door Proximus; het BIPT en Axon hebben er steeds op gelet dat dit het geval was. Wanneer er twijfel ontstond over bepaalde gegevens, werd gekeken naar alternatieven, zoals benchmarks bij andere operatoren.
6. Het BIPT en Axon hebben op basis van de bezorgde gegevens van Proximus kostenmodellen opgesteld voor de in paragraaf 2 besproken diensten. De resultaten hiervan worden nu in dit ontwerpbesluit besproken en ter raadpleging aan de sector voorgelegd.

7. Wat betreft de eenmalige tarieven voor Shared VLAN transport (zie paragraaf 3) heeft Proximus zelf kostenmodellen bezorgd, die door het BIPT in dit ontwerpbesluit worden beoordeeld.

8. Met betrekking tot de verwijzingen in dit besluit naar de artikelen en delen van het Bitstream GPON referentieaanbod van Proximus verwijst dit besluit de lezer naar de versie van het Bitstream GPON referentieaanbod van 03/07/2020, dewelke werd goedgekeurd door het BIPT.

2. Juridische basis

9. De wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie¹ bepaalt dat de operatoren die op een markt over een sterke machtspositie beschikken na afloop van de analyse van deze markt (onder andere) verplichtingen inzake toegang, non-discriminatie, kostenbasering en transparantie opgelegd kunnen krijgen.²
10. Conform artikel 62 van de wet van 13 juni 2005 kunnen verplichtingen tot prijscontrole en kostentoerekeningssystemen worden opgelegd aan ondernemingen die aangewezen zijn als beschikkende over een sterke machtspositie op de markt:

"Art. 62. § 1. Het Instituut kan overeenkomstig artikel 55, § 4, eerste lid, verplichtingen inzake het terugverdienen van kosten en prijscontrole opleggen, inclusief verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en kostentoerekeningssystemen, voor het verlenen van specifieke interconnectie- of toegangstypes, wanneer uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken onderneming de prijzen door het ontbreken van werkelijke concurrentie op een buitensporig hoog peil kan handhaven of de marges kan uithollen, ten nadele van de eindgebruikers.

Wanneer het bepaalt of verplichtingen inzake prijscontrole passend zouden zijn, houdt het Instituut rekening met de noodzaak om de mededinging te bevorderen en met de belangen van de eindgebruikers op de lange termijn op het gebied van de implementatie en toepassing van nieuwe-generatienetwerken, en met name van netwerken met zeer hoge capaciteit. In het bijzonder om investeringen door de onderneming, ook in nieuwe-generatienetwerken, aan te moedigen, houdt het Instituut rekening met de door de onderneming gedane investeringen. Indien het Instituut van mening is dat verplichtingen inzake prijscontrole passend zijn, laat het toe dat de onderneming een redelijke opbrengst krijgt uit haar kapitaalbreng, waarbij het de specifieke risico's van een bepaald nieuw netwerkproject waarin wordt geïnvesteerd in aanmerking neemt.

Het Instituut neemt in overweging om geen verplichtingen op grond van dit artikel op te leggen of in stand te houden wanneer het vaststelt dat er sprake is van een aantoonbare retailprijsbeperking en dat een overeenkomstig de artikelen 58 tot 61 opgelegde verplichting, inclusief met name een overeenkomstig artikel 58 opgelegde economische-repliceerbaarheidstoets, voor effectieve en niet-discriminerende toegang zorgt.

Indien het Instituut het passend acht verplichtingen inzake prijscontrole op te leggen betreffende toegang tot bestaande netwerkelementen, houdt het ook rekening met de voordelen van voorspelbare en stabiele wholesaleprijzen ten aanzien van het waarborgen van efficiënte markttoegang en afdoende stimulansen die erop gericht zijn dat alle ondernemingen nieuwe en verbeterde netwerken uitrollen.

§ 2. Het Instituut ziet erop toe dat regelingen voor het terugverdienen van kosten en tarifieringsmethoden die worden opgelegd, erop gericht zijn de uitrol van nieuwe en verbeterde netwerken alsmede de efficiëntie en duurzame concurrentie te bevorderen en de eindgebruiker maximaal en op duurzame wijze voordeel te bieden. In dat verband kan het Instituut ook rekening houden met beschikbare prijzen van vergelijkbare concurrerende markten.

¹ Wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, *B.S.* 20 juni 2005, 28070 (hierna de wet van 13 juni 2005).

² Overeenkomstig artikel 58 – 62 van de wet van 13 juni 2005.

§ 3. Indien voor een onderneming een verplichting inzake kostenoriëntering van haar tarieven geldt, is het aan haar om aan te tonen dat de tarieven worden bepaald op basis van de kosten, verhoogd met een redelijk investeringsrendement. Voor de berekening van de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening, kan het Instituut boekhoudkundige kostenberekeningsmethoden gebruiken die los staan van de door de onderneming gebruikte methoden. Het Instituut kan van een onderneming verlangen dat zij volledige verantwoording aflegt over haar tarieven en indien nodig dat deze worden aangepast.

11. § 4. Het Instituut zorgt ervoor dat, wanneer de invoering van een kostentoerekeningssysteem verplicht wordt gesteld met het oog op prijscontrole, een beschrijving van dit systeem voor het publiek beschikbaar wordt gesteld waarin ten minste de hoofdcategorieën waarin ten minste de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels worden vermeld. De inachtneming van het kostentoerekeningssysteem wordt op kosten van de onderneming geverifieerd door een erkend revisor, die elk jaar een verklaring van overeenstemming opstelt, welke door het Instituut wordt gepubliceerd.³ De beslissing van de Conferentie van Regulators voor de elektronische communicatiesector (CRC) van 29 juni 2018 betreffende de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep (hierna het CRC besluit van 29 juni 2018) heeft het geheel van deze maatregelen opgelegd aan Proximus. Die beslissing is genomen door de CRC op basis van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006.³ Krachtens artikel 6 van dit samenwerkingsakkoord is het BIPT verantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissing van de CRC van 29 juni 2018 voor wat betreft de elementen die tot zijn bevoegdheid behoren.⁴
12. Het CRC besluit van 29 juni 2018 voorziet in de verplichting voor Proximus om billijke⁵ tarieven te hanteren wat betreft de tarieven voor maandelijkse huur. Daarentegen moeten de tarieven voor de verwante diensten, zoals de enige heffingen, strikt kostengeoriënteerd zijn.⁶
13. De verplichting inzake kostenoriëntering zal ten uitvoer worden gebracht aan de hand van een bottom-up LRIC-kostenmodel dat de kosten van een efficiënte operator weerspiegelt.⁷ Het BIPT zal hierbij zoveel mogelijk rekening houden met de methode voor de berekening van de kosten die de Europese Commissie aanbeveelt.⁸
14. Het CRC besluit van 29 juni 2018 stelt ook dat in afwachting van een specifiek kostenmodel voor glasvezel de prijzen voor deze verrichtingen afgestemd worden op de tarieven uit een

³ Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, *B.S.* 28 december 2006 (Ed. 3), 75317.

⁴ Art. 6 samenwerkingsakkoord: *"De regulerende instantie die de ontwerpbeslissing had voorgelegd, staat in voor de verdere uitvoering van de beslissing van de CRC. Deze regulerende instantie informeert de andere regulerende instanties die zijn opgesomd in artikel 2, 2°, van dit samenwerkingsakkoord over de maatregelen die genomen werden ter uitvoering van de beslissing van de CRC."*

⁵ Zie §1413 en §2245 van het CRC besluit van 29 juni 2018: *"Onder "billijk" verstaat het BIPT een prijs die hoger mag zijn dan de kosten maar die verband blijft houden met de kosten. Met andere woorden, er kan een redelijke marge bestaan tussen de kosten en de prijs."*

⁶ Zie §1414 en §2246 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

⁷ Overeenkomstig §1415 en §2253 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

⁸ Aanbeveling van de Commissie van 11 september 2013 over consistente verplichtingen tot non-discriminatie en kostenmethodologieën om de concurrentie te bevorderen en investeringen in breedband aantrekkelijker te maken (2013/466/EU).

commercieel handelsakkoord⁹, meer bepaald wat betreft de meest voorkomende enige heffingen¹⁰. Het geheel van tariefvoorwaarden van dergelijke handelsakkoorden moet op transparante en niet-discriminerende wijze worden aangeboden aan alle verzoekers om toegang en vormt een plafond.¹¹

15. In dat opzicht verduidelijkt het CRC besluit van 29 juni 2018 verder dat: *"Het BIPT zal elk commercieel akkoord dat zou opduiken in verband met de prijs voor toegang tot andere FTTH-profielen op dezelfde manier behandelen, d.w.z. dat het de toepassing van die prijzen zal aanvaarden als ze op het eerste gezicht billijk zijn, maar evengoed houdt het zich het recht voor om o.b.v. een kostenmodel van het type LRIC na te gaan of deze onderhandelde prijs de kosten van een efficiënte operator niet beduidend overschrijdt en deze te herzien indien dat noodzakelijk zou blijken."*
16. Het BIPT kan overigens de methode voor de berekening van de kosten in verband met de lokale toegang wijzigen, aanpassen of preciseren, op zijn eigen initiatief of op het gerechtvaardigd verzoek van de marktspelers, op voorwaarde dat dergelijke wijzigingen nodig zouden zijn geworden door bijvoorbeeld technische ontwikkelingen, de evolutie van de kosten, ontwikkelingen op de markt of reglementaire aanpassingen. Het BIPT zal rekening houden met de behoefte om de stabiliteit te bewaren op de markt voor elektronische communicatie.¹²
17. Deze verplichting is van toepassing op alle diensten die Proximus factureert aan de alternatieve operatoren voor lokale virtuele toegang (VULA) en centrale toegang tot het glasvezelnetwerk, de verwante diensten inbegrepen (waaronder de colocatie of de enige heffingen).
18. Op basis van dit CRC besluit en de recent verkregen gegevens zal het BIPT de eenmalige kosten van Proximus analyseren en de gepaste tarieven hierbij vast leggen.

⁹ Zie §2247 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹⁰ Zie §2253 van het CRC besluit van 29 juni 2018 dat in het bijzonder volgende heffingen vermeldt:

- Service activation fee for SDU (including Home Termination & Connection) : €79,02
- Service activation fee of a SDU or MDU (including Home Connection) : € 79,02
- Remote Service activation : € 4,64

¹¹ Zie §2254 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹² Overeenkomstig §1418 en §2256 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

3. Procedure

3.1. Nationale raadpleging

19. Overeenkomstig artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 biedt de Raad van het BIPT elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. Het BIPT mag overigens, op niet-discriminerende wijze, elke vorm van onderzoek en van openbare raadpleging organiseren (artikel 14 van de wet van 17 januari 2003).
20. Artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 verplicht het BIPT om een openbare raadpleging te houden "wanneer een ontwerpbesluit van het BIPT aanzienlijke gevolgen zou kunnen hebben voor een relevante markt".
21. De eerste nationale raadpleging liep van 20 januari 2021 tot en met 12 maart 2021.
22. Het BIPT heeft bijdragen ontvangen vanwege de volgende actoren:
 - Colt;
 - Orange Belgium;
 - Proximus

3.2. Samenwerking met de mediaregulatoren

23. Artikel 3 van het samenwerkingsakkoord¹³ voorziet in de raadpleging door een reguleringsinstantie van de andere reguleringsinstanties voor elk ontwerpbesluit betreffende de elektronische-communicatienetwerken.
24. De geraadpleegde reguleringsinstanties beschikken over een termijn van 14 kalenderdagen om hun opmerkingen mee te delen aan de reguleringsinstantie die het ontwerp heeft voorgelegd. Binnen die termijn kan elk van de geraadpleegde reguleringsinstanties ook vragen om het ontwerpbesluit aanhangig te maken bij de CRC. De betrokken reguleringsinstantie neemt de opmerkingen in aanmerking die de andere regulerende instanties eraan bezorgd hebben en bezorgt de gewijzigde ontwerpbeslissing aan de andere regulerende instanties. Deze laatste beschikken dan over een termijn van 7 kalenderdagen waarbinnen zij kunnen vragen dat de gewijzigde ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de CRC.
25. Een ontwerpbesluit is aan de mediaregulatoren meegedeeld op [XXX].

¹³ Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige (sic) Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, M.B., 28 december 2006, 75371.

26. De mediaregulatoren hebben de volgende opmerkingen geformuleerd: [XXX].

3.3. Europese raadpleging

27. Artikel 141 van de wet van 13 juni 2005 legt de voorwaarden en regels vast die van toepassing zijn inzake raadpleging door het BIPT van de Europese Commissie, BEREC en de nationale regelgevende instanties (NRI's) van de andere lidstaten.

28. In toepassing van deze bepalingen heeft het BIPT zijn ontwerpbesluit op [later in te vullen] aan de Europese Commissie genotificeerd. Het ontwerpbesluit is geregistreerd onder de code [later in te vullen].

29. Het besluit van de Europese Commissie is als bijlage [later in te vullen] opgenomen.

Deel II. Analyse van de kostenmodellen van Proximus voor bitstreamtoegang tot het glasvezelaansluitnetwerk

4. Introductie tot de kostenmodellen

4.1. Tariefbepaling

30. Voor de bepaling en beoordeling van deze tarieven wordt gebruik gemaakt van een bottom-up activity-based kostenmodel.
31. In de praktijk betekent dit dat er voor elke eenmalige kost, in de mate van het mogelijke, alle handelingen en eventuele andere kostendragers zijn geïdentificeerd die noodzakelijk zijn voor de efficiënte uitvoering van de desbetreffende taken.¹⁴ Hierbij wordt rekening gehouden met bepaalde praktische aspecten van het netwerk en van de interne organisatiestructuur van Proximus.
32. Hierbij wordt ook rekening gehouden met andere aspecten van een efficiënte bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld het feit dat het automatiseren van vaak voorkomende handelingen efficiënt is.
33. Daarnaast wordt er ook naar gestreefd om de tariefstructuur niet onnodig complex te maken en worden een aantal herzieningen doorgevoerd.
34. Elke one-time fee omvat (eventueel) de volgende kostencomponenten:
 - 34.1. Direct toewijsbare personeelskosten: dit zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC-tarief¹⁵ van de Proximus werknemer die de handeling uitvoert. Indien de activiteit(en) in onderaanneming wordt uitgevoerd, zal het relevante tarief uit het contract met de onderaannemer worden gebruikt als kost voor deze activiteit;
 - 34.2. Indirect toewijsbare personeelskosten: dit zijn de personeelskosten voor personen die actief zijn in de wholesale activiteiten, maar waarvoor de tijdsbestedingen niet (volledig) toewijsbaar zijn aan bepaalde one-time fees ;
 - 34.3. Indien van toepassing: materiaalkosten;
 - 34.4. Overhead- & IT-kosten: er wordt een uniform percentage, de Overhead- & IT-markup, toegepast op alle kosten.

¹⁴ Overeenkomstig artikel 62 van de wet van 13 juni 2005 en artikel 51 van de wet van 5 mei 2017: "*Indien het Instituut het passend acht verplichtingen inzake prijscontrole op te leggen betreffende toegang tot bestaande netwerkelementen, houdt het ook rekening met de voordelen van voorspelbare en stabiele wholesaleprijzen ten aanzien van het waarborgen van efficiënte markttoegang en afdoende stimulansen die erop gericht zijn dat alle ondernemingen nieuwe en verbeterde netwerken uitrollen.*"

¹⁵ HMC of Hourly Man Cost: het uurtarief van een werkracht

35. Deze componenten worden in de volgende hoofdstukken van dit besluit besproken. De eventuele materiaalkosten worden behandeld samen met de direct toewijsbare personeelskosten.
36. Het BIPT heeft de gegevens onderzocht die Proximus heeft aangeleverd in de verschillende dataverzoeken om de kostenmodellen voor de one-time fees te bepalen. Indien de verkregen waarden onredelijk bleken of het BIPT geen, onvolledige of niet pertinente gegevens heeft ontvangen en bijgevolg niet in staat was om op een duidelijke en transparante wijze de one-time fees vast te leggen, heeft het BIPT alternatieven (zoals vergelijkbare tarieven bij andere operatoren of benchmarks) onderzocht.¹⁶ Het BIPT wil evenwel benadrukken dat, tijdens een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, de relevante tarieven zullen worden herrekend op basis van de beschikbare gegevens.
37. De niet-vertrouwelijke informatie voorgesteld in dit besluit beoogt om de geïnteresseerde partijen voldoende transparantie te bieden over de methodes, inputs en kostenresultaten. Deze informatie houdt evenwel rekening met de absolute noodzaak voor het BIPT om de informatie die het wordt meegedeeld vertrouwelijk te behandelen, conform de artikelen 23 en 28 van de statutwet van 2003. Deze artikelen onderwerpen de Raadsleden alsook de personeelsleden van het BIPT aan het "beroepsgeheim" (in de zin van artikel 458 van het Strafwetboek, waaraan artikel 38 van de statutwet van 2003 refereert) en verplichten het BIPT in zijn geheel om te zorgen "voor het bewaren van de vertrouwelijkheid van de gegevens die door bedrijven worden verstrekt en die door het bedrijf als vertrouwelijke ondernemings- en fabricagegegevens worden beschouwd in de zin van artikel 6, § 1, 7^o, van de wet van 11 april 1994, betreffende de openbaarheid van bestuur".
38. De concrete waarden van alle noodzakelijke handelingen, zoals die worden weergegeven in de berekeningsheets van het kostenmodel (excel tabellen), betreft hoogst sensitieve bedrijfsinformatie aangaande de dagdagelijkse operationele werking en kosten van de SMP operator en van zijn onderaannemers. Het is volstrekt begrijpelijk dat operatoren dergelijke informatie kwalificeren als vertrouwelijk. Het is echter ook noodzakelijk voor het BIPT om zich hierop te baseren om de verplichting tot kostenoriëntatie door middel van een bottom-up LRIC kostenmodel uit te voeren.¹⁷ De verwijzingen die worden gemaakt naar de resultaten van dat model in de motivering van dit besluit, dringen zich op door deze vertrouwelijkheid.

4.1.1. Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten

39. De direct toewijsbare personeelskosten zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks

¹⁶ Waarbij er rekening wordt gehouden met de kosten die een efficiënte operator zou maken. Zie in die zin Brussel, 16 mei 2012 - 2010/AR/2003 ; 2010/AR/2005 ; 2010/AR/2290 ; 2010/AR/2291 ; 2010/AR/2303 ; 2010/AR/2314 : « Le pouvoir d'appréciation discrétionnaire dont dispose l'IBPT implique, lorsqu'il s'agit d'un modèle, la possibilité pour l'IBPT de modéliser la réalité sur la base de certaines hypothèses, projections, estimations ou approximations. Les hypothèses et projections peuvent être guidées par les objectifs de la régulation, par exemple lorsqu'il s'agit d'hypothèses d'efficacité des opérateurs, et peuvent dans cette mesure s'écarter de la réalité observée. » (Vrije vertaling : "De discretionaire beoordelingsbevoegdheid waarover het BIPT beschikt impliceert wanneer het om een model gaat, de mogelijkheid voor het BIPT om de werkelijkheid te modelleren op basis van bepaalde hypothesen, projecties, ramingen of benaderingen. De hypothesen en projecties kunnen gestuurd worden door de doelstellingen van de regulering, wanneer het bijvoorbeeld gaat om hypothesen inzake efficiëntie van de operatoren, en kunnen in die mate afwijken van de waargenomen werkelijkheid.")

¹⁷ Overeenkomstig §2253 van het CRC besluit van 29 juni 2018 : "Ook de tarieven van de verwante diensten zullen worden geverifieerd aan de hand van een bottom-up LRIC-kostenmodel dat de kosten van een efficiënte operator weerspiegelt."

toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC-tarief van de Proximus werknemer die de handeling uitvoert. Indien de activiteit(en) in onderaanneming wordt uitgevoerd, zal het relevante tarief uit het contract met de onderaannemer worden gebruikt als kost voor deze activiteit.

40. Daar elke one-time fee activiteit, die het onderwerp uitmaakt van dit besluit, een unieke context heeft, moeten de direct toewijsbare personeelskosten van elk gemodelleerde dienst afzonderlijk bestudeerd worden.
41. Zowel Orange Belgium als Colt halen in hun reacties op de eerste consultatie aan dat het glasvezelnetwerk van Proximus wordt opgebouwd met behulp van volledig nieuwe en efficiëntere technologieën, vergeleken met het oudere kopernetwerk. Deze efficiëntieverhoging zou per definitie moeten leiden tot lagere operationele kosten. Dit is met name het geval vanwege (maar niet beperkt tot) geautomatiseerde probleemoplossing, verhoogde betrouwbaarheid, voorspellend onderhoud, geïntegreerde en efficiëntere IT-systemen, enz. Het BIPT gaat akkoord met deze stelling, maar wil ook opmerken dat er niet noodzakelijk op alle kostengebaseerde tarieven een effect zal zijn. Zo gaat het BIPT inderdaad akkoord dat een glasvezelnetwerk robuuster zal zijn dan een kopernetwerk, maar wanneer er bijvoorbeeld toch een probleem zou opduiken, hoeft dit niet te betekenen dat daarom de reparatiekosten zou verschillen met de reparatiekosten op het kopernetwerk, omdat bijvoorbeeld dezelfde technici van Proximus zowel reparaties op het koper- als op het glasvezelnetwerk uitvoeren en dus het HMC uurtarief voor beide reparaties identiek zal zijn.
42. Daar waar noodzakelijk, zal het BIPT dit nog in sectie "5. Tariefbepaling" verder in detail analyseren.
43. De relevante HMC-uurtarieven werden geïndexeerd volgens de gezondheidsindex van februari 2022.

4.1.2. Analyse van de indirect toewijsbare personeelskosten

44. De indirect toewijsbare personeelskosten zijn personeelskosten voor personen die actief zijn in de bitstream-activiteiten, maar waarvoor de tijdsbestedingen niet (volledig) toewijsbaar zijn aan bepaalde one-time fees.
45. Deze indirecte kosten worden omgezet in enkele markups, dewelke op de relevante directe kosten worden toegepast. Er worden in de kostenmodellen 2 verschillende markups berekend en toegepast:
 - 45.1. De '**helpdesk overhead**' markup behandelt de aspecten van helpdesk, problem handling en escalatie, behandeling van klachten, coördinatie van complexe aanvragen van de OLO's, testen van nieuwe ontwikkelingen en kwaliteitsopvolging,...

Een markup van [0-10]% werd reeds bepaald in het Besluit van 30 juni 2020 binnen de context van de BRUO/Bitstream xDSL one-time fees. Hierbij wordt een top-down¹⁸ benadering gehanteerd waarbij de personeelskosten voor deze Proximus

¹⁸ Dit is in tegenstelling tot de direct toewijsbare personeelskosten dewelke bepaald worden via een bottom-up benadering.

diensten bepaald worden aan de hand van de cijfers in de boekhouding van Proximus. Van deze kosten wordt enkel een deel overgehouden dat gerelateerd is aan de geleverde diensten op de gereguleerde BRUO/Bitstream xDSL markten. Dit overgebleven deel wordt uniform verdeeld over de xDSL one-time fee activiteiten. Daar dezelfde teams nu ook dezelfde ondersteuning geven voor de GPON one-time fee activiteiten, is het volgens het BIPT aangewezen en gerechtvaardigd om dezelfde markup te hergebruiken in deze context.

Deze markup wordt toegepast op alle directe kosten in de verschillende kostenmodellen. Voor alle duidelijkheid: deze 'helpdesk overhead' is niet nog eens opgenomen in de 'algemene' overhead.

- 45.2. De '**external contractor overhead**' markup behandelt de aspecten van aansturing, support en controle van de externe onderaannemers die werken voor Proximus en bredere aspecten zoals de administratie en strategiebepaling in het kader van glasvezelaansluitingen. Deze markup wordt bepaald via een top-down benadering waarbij het aantal FTE's van de relevante indirecte diensten worden gedeeld door het aantal FTE's van de directe diensten waarvoor zij deze ondersteuning leveren. Er wordt zo een percentage berekend van **10-20%**. Deze markup wordt enkel toegepast op de externe onderaannemerkosten in het "activatie van een terminated premise" kostenmodel.
46. In zijn reactie op de eerste consultatie, vraagt Orange Belgium zich af waarom dezelfde "helpdesk overhead" markup van toepassing is voor ondersteuning op zowel het glasvezel- als het kopernetwerk, daar het glasvezelnetwerk robuuster is en de netwerkuitrol beter gedocumenteerd wordt. Het BIPT wil er op wijzen dat het hier om indirecte ondersteuning gaat, die dus niet direct kan toegewezen worden aan een specifieke eenmalige handeling. Het onderscheid tussen glasvezel- en kopernetwerk is hier nauwelijks van toepassing.
47. Aangaande de "external contractor" markup, begrijpt Orange Belgium niet waarom deze hoger zou zijn dan de "helpdesk overhead" markup en vreest dat er door het gebruik van meerdere markups een dubbele telling van de kosten zou kunnen gebeuren.
48. Het BIPT heeft beide mark-ups opnieuw onderzocht en heeft in samenwerking met Axon Partners, een andere berekeningswijze opgesteld. Proximus heeft op 17 december 2021 de noodzakelijke gegevens en verduidelijkingen bezorgd. Door gebruik te maken van deze alternatieve berekeningswijze, kon geverifieerd worden of er een dubbele telling van de kosten gebeurde. Uit de gedetailleerde boekhoudkundige gegevens per departement, werd een opsplitsing gemaakt tussen de personeelsleden die bijdragen aan de directe en aan de indirecte kosten voor deze one-time fees. Deze bijkomende verificatie maakte duidelijk dat er geen dubbele telling was gebeurd, wat de correctheid van de eerder berekende markup percentages bevestigde. Deze zullen dan ook gebruikt worden in de verdere kostenmodellen.

4.1.3. Analyse van de overhead- en IT-kosten

49. De overhead- en IT-kosten worden door een Equi-proportionate Mark-up toegewezen aan de verschillende eenmalige tarieven.

50. Een Equi-proportionate mark-up (EPMU) is een veel gebruikte methode voor de toewijzing van gemeenschappelijke kosten¹⁹. In deze methode, wordt een percentage bepaald dat wordt toegepast op de incrementele kosten. Dit percentage wordt bepaald als een ratio van de totale relevante incrementele kosten op de totale relevante gemeenschappelijke kosten. Een EPMU toepassen is eenvoudig en resulteert in een gelijkvormige behandeling van alle relevante dienstenkosten.
51. Voor de bepaling van de EPMU mark-up voor de overhead²⁰ en IT-kosten worden dezelfde waarden gebruikt als deze uit het besluit van de CRC van 26 mei 2020 aangaande de maandelijkse tarieven voor wholesaletaogang tot de kabelnetwerken, uit het besluit van de Raad van het BIPT van 30 juni 2020 betreffende de herziening van de enige heffingen en de maandelijkse huurprijs "ISLA Repair" van de referentieaanbiedingen BRUO en Bitstream xDSL van Proximus en uit het besluit van de Raad van het BIPT van 9 maart 2021 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletaogang tot het FTTH-netwerk van Proximus. Deze waarden worden vastgelegd als 7,50% voor de IT markup en 5,00% voor de overhead markup. Dit is volgens het BIPT gerechtvaardigd daar de interne diensten van Proximus die bijdragen tot deze markups, deze bijdrage leveren onafhankelijk van de onderliggende lijntechnologie. Zo wordt bijvoorbeeld ook een globaal provisioning- en repair IT platform van Proximus ontwikkeld voor de Bitstream xDSL en Bitstream GPON diensten.
52. Proximus stelt in zijn reactie op de eerste consultatie dat het niet in aanmerking nemen van de kosten van het facturatieteam van CWS niet correct is aangezien deze kosten noch via de 'helpdesk overhead' mark-up, noch via de overhead- en IT-mark-up zouden worden terugverdiend.
53. Wat de waarden van de mark-ups betreft, haalt Orange Belgium aan dat het zou verwachten dat de overhead- en IT-kosten lager zouden liggen bij een glasvezelnetwerk omdat het een nieuwe technologie betreft. Tevens vestigt Orange de aandacht op de opmerkingen van de Europese Commissie in andere dossiers dat deze mark-ups zich aan de hoge kant van de vork zouden bevinden vergeleken met andere landen. Daarentegen haalt Proximus aan dat de overhead- en IT-kosten te laag werden ingeschat en zo de IT-investeringen niet zou aanmoedigen die even kritisch zijn als netwerkinvesteringen. Tot slot haalt Proximus aan dat de IT-mark-up op alle kosten zou moeten toegepast worden, inclusief de overhead-kosten. In zijn reactie haalt Proximus de volgende argumenten aan:
 - 53.1. In de benchmark die het BIPT gehanteerd heeft voor het bepalen van de IT- en overhead-markup bevinden zich twee waarden die, in tegenstelling tot wat in de tabel wordt vermeld, niet de IT-kosten zouden in rekening brengen.
 - 53.2. Verder verwijst Proximus naar het rapport TeBIT 2018 van BCG dat concludeert dat telecom-operatoren meer zouden moeten investeren in de digitale transformatie, wat ook gebeurt door Proximus. Proximus verwijst ook naar enkele andere rapporten van consultants die deze noodzaak zouden bevestigen, zowel voor IT- als G&A-investeringen. Proximus meent dat het BIPT zou lijken te veronderstellen dat een efficiënte operator zoveel mogelijk zijn IT-uitgaven beperkt, wat in tegenstelling is met de beweringen door de vermelde consultants.

¹⁹ Gemeenschappelijke kosten zijn kosten die eigen zijn aan meerdere diensten en niet op een eenduidige wijze kunnen toegewezen worden aan een afzonderlijke dienst.

²⁰ Hierbij horen de IT overhead kosten.

- 53.3. Daarnaast verwijst Proximus naar de eigen voorgestelde methode om de IT- en overhead-kosten te verdelen, en stelt dat het niet nodig was dat het BIPT zelf een andere methode ontwikkelde. De methode van Proximus was gebaseerd op de reële kosten gekoppeld aan zijn vast netwerk. Het BIPT zou zich moeten baseren op de reële kosten van Proximus.
- 53.4. De voorgestelde IT-markup van 7,5% zou lager zijn dan de kosten van Proximus en moedigt niet aan om de processen efficiënter te maken. Door de automatisering zal ook de kostenbasis waarop de markup toegepast wordt, verder slinken aangezien er minder manuele interventies zijn (de kostenbasis is de noemer bij het berekenen van de markup; als deze daalt, moet de markup toenemen om een identieke recuperatie van IT-kosten in absolute waarde te garanderen). Het BIPT houdt daarnaast ook geen rekening met de massale IT-investeringen door Proximus sinds 2016.
- 53.5. Tot slot meent Proximus dat een onderscheid tussen de markups gehanteerd in het kostenmodel voor de maandelijkse tarieven en de markups gehanteerd in het kostenmodel voor de eenmalige tarieven, gerechtvaardigd lijkt. Een operator zoals Proximus die veel geïnvesteerd heeft in zijn operationele systemen, moet hiervoor vergoed worden via een hogere mark-up in de kostenmodellen voor de eenmalige tarieven. Het lijkt Proximus niet normaal dat voor alle operatoren dezelfde mark-up wordt toegepast, ongeacht hun IT-investeringen.
54. Het BIPT wenst hierop te reageren als volgt:
- 54.1. Allereerst wenst het BIPT te benadrukken dat het gebruik van een benchmark voor het bepalen van deze markups geen uitzonderlijke praktijk is. In het verleden werden ook voor Proximus de markups op een dergelijke manier bepaald, zie het Besluit van de Raad van het BIPT van 4 september 2007 met betrekking tot "one time fees" voor BRUO & BROBA. Dit blijkt eveneens uit de voorbeelden die Proximus zelf aanhaalt in zijn reactie op deze consultatie: zoals Proximus citeert, werd de waarde voor het Spaanse model vastgelegd op basis van benchmarkwaardes van de consultant WIK.
- 54.2. Het BIPT heeft inderdaad geen gebruik gemaakt van de door Proximus voorgestelde methode. De modellering van het BIPT is gebaseerd op het principe van een efficiënte operator.²¹ Om die reden kan er correctie nodig zijn op de kosten die de operatoren zelf opgelopen hebben. Uit vergelijking met de benchmark bleek dat de door Proximus berekende markups ([confidentieel]) hoog waren in vergelijking met de benchmarkwaardes die het BIPT ter beschikking heeft. Om die reden heeft het BIPT dan ook beslist om de methode zoals voorgesteld door Proximus, niet over te nemen. Daarnaast heeft het BIPT in §162 van het Besluit van 30 juni 2020 betreffende de herziening van de enige heffingen ("onetime fees") en de maandelijkse huurprijs "ISLA Repair" van de referentieaanbiedingen BRUO en

²¹ Conform de werkwijze beschreven in §36. Zie in die zin ook HvJ C-277/16, Polkomtel v. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, §33: "Wat het begrip „kosten” betreft, zij opgemerkt dat artikel 13, lid 1, van de toegangsrichtlijn niet vermeldt aan de hand van welke kosten de prijzen moeten worden georiënteerd. Uit lid 3 van dit artikel blijkt echter dat wanneer voor een exploitant een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven geldt, de NRI's de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening berekenen en hiertoe boekhoudkundige kostenberekeningsmethoden gebruiken die los staan van de door de onderneming gebruikte methoden."

Bitstream xDSL van Proximus reeds haar bedenkingen geuit aangaande de door Proximus voorgestelde methode, zoals het feit dat deze methode geen onderscheid maakte tussen de vaste en mobiele business units van Proximus en de grote impact van de "Business Intelligence" kost.

- 54.3. Het BIPT wenst evenwel sterk te benadrukken dat het concept van een efficiënte operator niet betekent dat de operator ontmoedigd wordt om IT-investeringen uit te voeren. Deze investeringen moeten evenwel op een zo efficiënt mogelijke manier gebeuren. Hoge IT-kosten kunnen immers ook te wijten zijn aan (bijvoorbeeld) inefficiënte keuzes uit het verleden. [Confidentieel]. Deze beoordeling maakte deel uit van een traject om de processen te vereenvoudigen. Het BIPT heeft dan ook deze streefwaarde meegenomen in de gehanteerde benchmark.
- 54.4. Zelfs met de correcties die Proximus aanhaalt betreffende de twee waarden die door het BIPT foutief zouden gebruikt zijn in zijn benchmark, concludeert het BIPT dat de voorgestelde IT-markup van 7,5% en G&A-markup van 5% (en van hun som, in totaal 12,5%) zich in de vork van de gegevens opgenomen in deze benchmark bevindt, en dat het voorstel van Proximus zich aan de top van deze benchmark bevindt.
- 54.5. Het BIPT wil ook aangeven dat volgens de reactie van de Europese Commissie op het ontwerpbesluit betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de netwerken van de kabeloperatoren voor televisieomroep en voor breedband (BE/2020/2242), deze markups zich aan de hoge kant van de vork bevinden, vergeleken met markups in andere lidstaten:
- « The combined mark-up of 12.5% is in the higher end of the spectrum when compared to mark-ups applied in other Member States. »*
- Dit bevestigt de opinie van het BIPT dat deze mark-ups niet te laag zouden zijn om investeringen toe te laten.
- 54.6. Ook in de reactie op het ontwerpbesluit betreffende de eenmalige tarieven voor koper (BE/2020/2244) nodigt de Europese Commissie het BIPT uit om deze mark-ups te herbekijken en na te gaan of een verlaging ervan zou kunnen aansporen tot een hogere efficiëntie, wat opnieuw aangeeft dat de Europese Commissie deze waarden eerder aan de hoge kant vond. Een verdere verhoging van de mark-ups, zoals Proximus voorstelt, zou lijnrecht ingaan tegen deze opmerkingen van de Europese Commissie.
- 54.7. Het BIPT ziet immers geen enkele reden om verschillende markups toe te passen per operator: er wordt voor elke SMP-operator dezelfde mate van efficiëntie verondersteld. Het BIPT ziet niet in waarom de markups die van toepassing zijn op Proximus in het kader van dit besluit, zouden moeten afwijken van de toeslagen die van toepassing zijn op de andere SMP-operatoren, namelijk de kabeloperatoren Brutélé, Telenet en VOO SA. In het bijzonder verduidelijkt het BIPT dat deze mark-upniveaus in de buurt liggen van de berekende waarde op basis van de eigen gegevens van andere Belgische SMP-operatoren.
- 54.8. Proximus haalt aan dat de markups voor de eenmalige tarieven hoger zouden moeten zijn dan deze voor de maandelijkse tarieven. Het BIPT herhaalt zijn

argumentatie uit het besluit van 24 juni 2021 betreffende de analyse van de enige heffingen ("one-time fees") en de maandelijkse huurprijs "SLA Pro Repair" van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren waarom er geen verschillende markups worden toegepast tussen de eenmalige en maandelijkse tarieven. Het idee van een markup is immers net dat er een zelfde percentage gehanteerd wordt op alle kosten. De IT-markup omvat alle IT-diensten nodig voor de ondersteuning van wholesalediensten, waarbij deze via een percentage worden toegerekend aan de relevante kostenbasis. De IT-markup die het BIPT gebruikt voor de maandelijkse tarieven, werd gebaseerd op een aftoetsing met verschillende bronnen, en ligt in de buurt van de berekende waarde op basis van de eigen gegevens van andere Belgische operatoren. Deze berekende waarde maakt geen onderscheid tussen netwerkgerelateerde IT-kosten en IT-kosten horende bij de eenmalige heffingen. Het BIPT besluit dan ook dat een onderscheid tussen de markup in het rental fees-kostenmodel en deze van het OTF-kostenmodel niet gerechtvaardigd is.

- 54.9. Zoals hierboven reeds vermeld, is het BIPT van mening dat er geen reden is om verschillende mark-ups toe te passen per operator: er wordt voor elke operator dezelfde mate van efficiëntie verondersteld. Dit uitgangspunt geldt niet alleen voor de waarde van de mark-ups, maar ook voor de manier waarop deze toegepast worden. In het besluit van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaaletoegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, in het besluit van de Raad van het BIPT van 9 maart 2021 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaaletoegang tot het FTTH-netwerk van Proximus en in het besluit van 24 juni 2021 betreffende de "one-time fees" en de "SLA Pro Repair" van de kabeloperatoren werden deze mark-ups op dezelfde manier toegepast (zijnde op de kostenbasis zonder er eerst de overhead-mark-up op toe te passen). Aangezien in dit besluit dezelfde markups gebruikt worden als in de eerder vermelde besluiten, ziet het BIPT dan ook geen reden om hier een andere berekening of toepassing te hanteren.
55. Het BIPT blijft dus bij zijn standpunt dat deze markups een efficiënte operator weerspiegelen, waarbij de G&A- en IT-investeringen, inclusief kosten gerelateerd aan de facturatie, voldoende vergoed worden.

5. Tariefbepaling

5.1. (De-)activatie

5.1.1. Introductie

56. De gemodelleerde kosten aangaande activatie en de-activatie worden in deze sectie samen behandeld. Het BIPT wil benadrukken dat er per activatie van een gebruikerslijn, slechts één van de volgende twee activatietarieven kan gefactureerd worden, afhankelijk van de technische situatie op de locatie van de eindgebruiker.
57. Het BIPT wil nog benadrukken dat in geen enkele van onderstaande activatiekosten, een kost werd meegeteld voor de installatie van de Service Box achter de ONT. Deze bijkomende activiteit zal dus niet worden uitgevoerd door de Proximus Partner techniker, tenzij de begunstigde operator hiervoor zelf afspraken maakt met de Proximus Partner.
58. Ter volledigheid, het betreft hier de volgende gemodelleerde diensten:
- 58.1. Activatie van een "connected" eindlocatie;
- Op een "connected" eindlocatie is de ONT reeds aanwezig. Er dient geen techniker van Proximus of haar onderaannemers ter plaatse te gaan. Het kostenmodel omvat dus enkel de manuele interventies/activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van Proximus om de dienst te activeren voor de begunstigde operator, zowel wanneer er nog geen actieve dienst aanwezig is bij de eindklant of wanneer de eindklant een actieve dienst heeft van een andere begunstigde operator of van Proximus.
- 58.2. Activatie van een "terminated" eindlocatie;
- Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door Proximus en haar onderaannemers om een "terminated"²² eindlocatie te upgraden naar een "connected" eindlocatie. Dit houdt dus onder andere de installatie van de ONT in op de eindlocatie en de activatie van de dienst voor de begunstigde operator.
- 58.3. De-activatie;
- Deze dienst omvat enkel de helpdeskactiviteiten uitgevoerd in het kader van het stopzetten van de dienst bij een klant van een begunstigde operator.
59. Er dienen geen andere diensten gemodelleerd te worden daar de standaardkosten voor terminatie reeds vervat zijn in het maandelijks huurtarief voor bitstreamtoegang tot het GPON-netwerk van Proximus.
60. Proximus gaf in zijn brief van 23 juni 2021 bijkomende informatie aangaande een wijziging van de onderaannemertarieven binnen de context van de activatie van een "terminated"

²² Bij een "Terminated Premise" is het aansluitpunt voor glasvezel ("ONTP") reeds aanwezig op de eindlocatie.

eindlocatie. Het BIPT heeft deze aanpassing van de onderaannemertarieven doorgevoerd in het relevante kostenmodel.

61. Aangaande de materiaalkost voor de ONT, heeft het BIPT bijkomende informatie opgevraagd aan Proximus over de onderliggende prijzen voor de 2 verschillende types ONT²³ die Proximus installeert en de installatieverhouding per type ONT. Het BIPT heeft de prijzen voor elk type ONT ingebouwd in het kostenmodel en berekent hiervan een gewogen gemiddelde, waarbij wordt veronderstelt dat [30-40]% van de installaties een 1-poort ONT zullen krijgen en [60-70]% van de installaties een 4-poort. Proximus zelf verwacht nog steeds leveringen van de 4-poort ONT tot [confidentieel]. Indien deze prognose niet langer haalbaar is of er na die datum geen 4-poort ONT meer beschikbaar is en er een impact is op de installatieverhouding van de verschillende types ONT, zal het BIPT een nieuw installatietarief vastleggen. Het BIPT verwacht van Proximus dat zij het BIPT en haar begunstigden steeds tijdig en op niet discriminatoire wijze alle nuttige informatie verschafft over de huidige en toekomstige status van de 4-poort ONT.
62. Om de transparantie naar de sector te verhogen, heeft het BIPT, in samenwerking met Axon Partners en Proximus, een geanonimiseerde versie van het kostenmodel voor de activatie van een "terminated" eindlocatie opgesteld. In deze versie werden de confidentiële operationele gegevens vervangen door numerieke bereiken. Op deze manier wordt bijkomende informatie gegeven aan de geïnteresseerde partijen aangaande de opbouw van de kostenmodellen, terwijl er tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de vertrouwelijkheid van de verschaft gegevens²⁴. Deze versie van het kostenmodel werd beschikbaar gemaakt voor de sector, samen met het tweede ontwerpbesluit.

5.1.2. Analyse

63. Proximus stelt in het commerciële akkoord met edpnet en Destiny de volgende tarieven voor deze diensten. Volgens §2254 van de CRC-beslissing van 29 juni 2018, moet het geheel van tariefvoorwaarden van deze handelsakkoorden op transparante en niet-discriminerende wijze worden aangeboden aan alle verzoekers om toegang en vormt het een plafond.

Dienst	Tarief
<i>Service activation fee of a SDU or MDU (including Home Connection)</i> (overeenstemmend met activatie van een "terminated" eindlocatie)	79,02 €

²³ Proximus kondigde in de Flash 1535 van 9 September 2021 aan dat een nieuwe 1-poort ONT geleidelijk zal worden geïntroduceerd in het Proximus-netwerk en zal worden gebruikt voor Fiber GPON-installaties bij residentiële eindgebruikers.

²⁴ Conform artikel 23§3 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector : "*Het instituut draagt zorg voor het bewaren van de vertrouwelijkheid van de gegevens die door bedrijven worden verstrekt en die door het bedrijf als vertrouwelijke ondernemings- en fabricagegegevens worden beschouwd in de zin van artikel 6, § 1, 7°, van de wet van 11 april 1994, betreffende de openbaarheid van bestuur.*"

Service Activation (Remote) (overeenstemmend met activatie van een "connected" eindlocatie)	4,64 €
<i>De-activation of an End User line</i> (overeenstemmend met de-activatie)	4,64 €

Tabel 1: door Proximus voorgestelde tarieven voor (de-)activatie

64. In het kader van dit besluit en overeenkomstig §2249 van de CRC-beslissing van 29 juni 2018, heeft het BIPT de onderstaande tarieven berekend aan de hand van het kostenmodel dat opgesteld werd door het BIPT, met hulp van Axon, de hiervoor aangestelde consultant.
65. De opgelijste tarieven in "Tabel 2: tarieven uit het kostenmodel" vormen het plafond voor de gereguleerde Bitstream GPON aanbieding, voor zoverre er geen enkel commercieel akkoord bestaat waarin (de-)activatietarieven werden opgenomen die lager zijn dan de tarieven uit deze tabel.

Dienst	Tarief
Activatie van een "terminated" eindlocatie	130,63 EUR
Activatie van een "connected" eindlocatie	8,74 EUR
De-activatie	4,87 EUR

Tabel 2: tarieven uit het kostenmodel

5.2. Ondersteunende diensten voor multicast

66. De gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot het indienststellen van tv-kanalen, op zowel de xDSL als de GPON technologie van de eindgebruikerslijn.
67. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :
- 67.1. (De-)activatie van Multicast op de eindgebruikerslijn

- 67.2. Toevoegen/aanpassen/verwijderen van een gedeeld tv-kanaal;
- 67.3. Toevoegen/aanpassen/verwijderen van een eigen tv-kanaal.
- 68. Het BIPT heeft hetzelfde kostenmodel gehanteerd dat werd gebruikt bij het opstellen van de tarieven uit het Multicast besluit van 13 januari 2015. De HMC-waarden en markups werden geüpdatet naar dezelfde HMC-waarden uit het Bitstream xDSL One-Time Fee besluit van 30 juni 2020.
- 69. Het kostenmodel hanteert de WACC voor koper. Daar de multicastdiensten onafhankelijk zijn van de technologie van de eindgebruikerslijn, lijkt het ongerechtvaardigd om hiervoor de hogere glasvezel WACC te gebruiken. Een alternatief zou eventueel nog kunnen zijn om een gewogen gemiddelde te maken op basis van het aantal xDSL- en GPON eindgebruikerslijnen, maar het BIPT meent dat dit weinig verschil uitmaakt door het veel grotere aantal xDSL eindgebruikerslijnen.
- 70. In zijn reactie op de eerste consultatie, haalt Orange Belgium aan dat de (de-)activatie tarieven voor multicast hoog lijken in vergelijking met de (de-)activatie tarieven voor een gewone installatie. Het BIPT stelt echter vast dat er een hogere frequentie van manuele handelingen wordt opgenomen in het kostenmodel ter bepaling van de (de-)activatie tarieven voor multicast dan bijvoorbeeld voor een gewone installatie. Dit is volgens het BIPT niet onlogisch, daar er geen enkele begunstigde operator de afgelopen jaren een multicast dienst heeft afgenomen en er dus meer handelingen kunnen vereist zijn indien deze dienst daadwerkelijk zou afgenomen worden. Bij een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, zullen de tarieven worden herrekend rekening houdend met mogelijke verbeteringen.

5.3. Ondersteunende diensten voor installaties

- 71. Deze gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot de ondersteuning van installaties.
- 72. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :
 - 72.1. Useless Visit;

Dit tarief zal aangerekend worden aan de begunstigde operator wanneer de techniek van Proximus, na bezoek bij de eindklant, geen interventie kan uitvoeren op de geplande datum omwille van redenen die niet aan Proximus kunnen verweten worden. Het interventieticket wordt daarna negatief afgesloten.
 - 72.2. Aborted Visit;

Dit tarief zal aangerekend worden aan de begunstigde operator wanneer de techniek van Proximus de eindklant niet telefonisch kan contacteren of wanneer de eindklant niet toezegt op het geplande bezoek. Het interventieticket wordt daarna negatief afgesloten.

72.3. Wrongful Repair Request;

Dit tarief zal aangerekend worden aan de begunstigde operator wanneer deze een repair ticket invoert bij Proximus, waarbij de uiteindelijke oorzaak van het probleem toch niet kan verweten worden aan Proximus.

72.4. Migratie van profielen;²⁵

Deze migratiedienst is gekoppeld aan de uitvoering van wijzigingen aan het breedbandprofiel in de diensten die reeds worden geleverd aan een eindklant van de begunstigde operator.

72.5. Technische ondersteuning (uurtarief);

Dit uurtarief zal enkel aangerekend worden voor geleverde ondersteuning over het referentieaanbod aan operatoren of andere bedrijven die nog geen wholesaleklant zijn bij Proximus. Dit tarief zal niet aangerekend worden aan wholesaleklanten.

72.6. Amend Due Date Request en Cancel Request;

Deze tarieven worden aangerekend wanneer een begunstigde operator een ingediende bestelling wenst te wijzigen of te annuleren.

73. Aangezien zoals eerder vermeld door Proximus geen onderscheid gemaakt wordt tussen glasvezel- en koper aansluitingen voor de helpdeskmedewerkers, dispatchers en techniekers, stelt het BIPT voor om voor deze diensten hetzelfde tarief te hanteren als deze uit de Bitstream xDSL referentieaanbieding van Proximus.

74. Het BIPT heeft enkel voor de migratie van profielen een nieuw kostenmodel bepaald, gebaseerd op het "Activatie van een "connected" eindlocatie" kostenmodel, waarbij de helpdeskactiviteiten gerelateerd aan de toewijzing van de technische situatie werden verwijderd.

5.4. (De-)Activatie en aanpassing van Shared VLAN transport

75. Deze gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot het Shared VLAN transport.

76. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :

76.1. (De-)activatie van Shared VLAN transport;

²⁵ In het eerste ontwerpbesluit stelde het BIPT voor om ook een tarief te bepalen voor de migratie van producten, maar daar dit scenario in de praktijk momenteel nog niet mogelijk is, zal het BIPT dit herbekijken wanneer er hiervoor een noodzaak is.

76.2. Aanpassing van Shared VLAN transport.

77. Deze kostenmodellen omvatten enkel de manuele interventies/activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van Proximus om deze diensten uit te voeren voor de begunstigde operator. Hoewel deze diensten voor een groot deel werden geautomatiseerd, is er voor elke uitvoering toch nog een noodzaak om manueel in te grijpen door een helpdeskmedewerker van Proximus, hoofdzakelijk om een controle uit te voeren van de automatisch gegenereerde commando's. In de kostenmodellen werd tevens ook rekening gehouden met het feit dat er voor modificaties van Shared VLAN transport minder commando's dienen uitgevoerd te worden, met als gevolg dat er minder manuele tijd moet gependeed worden aan de controle ervan.
78. In zijn reactie op de consultatie haalt Orange Belgium aan dat het deze tarieven niet kan beoordelen op basis van de hierboven gegeven informatie. Het BIPT verwijst hiervoor naar de uitleg in §61 van dit besluit, waar vermeld wordt dat het BIPT een geanonimiseerde versie van een kostenmodel beschikbaar heeft gemaakt waardoor de geïnteresseerde partijen bijkomende informatie verkrijgen aangaande de opbouw van de kostenmodellen. Het BIPT kan echter geen bijkomende details geven over de verschillende manuele interventies/activiteiten die in dit kader dienen uitgevoerd te worden, omwille van confidentialiteitsredenen.²⁶

5.5. (De-)Activatie Dedicated VLAN

79. Indien de begunstigde operator een eindklant wil activeren / deactiveren met een Dedicated VLAN, zijn bijkomende backoffice-activiteiten nodig. Deze dienst weerspiegelt dus deze extra kosten, dewelke worden gemodelleerd in een nieuw kostenmodel, opgesteld door het BIPT en Axon. Het tarief voor deze dienst moet worden opgeteld bij de tarieven van de (de-)activatiediensten uit 5.1 (De-)activatie, indien van toepassing.
80. In hun reactie op de consultatie halen Colt en Orange Belgium aan dat ze deze tarieven niet kunnen beoordelen op basis van de hierboven gegeven informatie. Het BIPT verduidelijkt dat voor elke (de-)activatie van een Dedicated VLAN een manuele interventie noodzakelijk is voor het (her)configureren van de achterliggende systemen die deze VLAN's beheren. Het is de kost voor deze interventie die in rekening wordt genomen in de tariefbepaling. Het BIPT verwijst hiervoor naar de uitleg in §61 van dit besluit, waar vermeld wordt dat het BIPT een geanonimiseerde versie van een kostenmodel beschikbaar heeft gemaakt waardoor de geïnteresseerde partijen bijkomende informatie verkrijgen aangaande de opbouw van de kostenmodellen. Het BIPT kan echter geen bijkomende details geven over de verschillende manuele interventies/activiteiten die in dit kader dienen uitgevoerd te worden, omwille van confidentialiteitsredenen.²⁷

²⁶ Conform artikel 23§3 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector : *"Het instituut draagt zorg voor het bewaren van de vertrouwelijkheid van de gegevens die door bedrijven worden verstrekt en die door het bedrijf als vertrouwelijke ondernemings- en fabricagegegevens worden beschouwd in de zin van artikel 6, § 1, 7°, van de wet van 11 april 1994, betreffende de openbaarheid van bestuur."*

²⁷ Conform artikel 23§3 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector : *"Het instituut draagt zorg voor het bewaren van de vertrouwelijkheid van de gegevens die door bedrijven worden verstrekt en die door het bedrijf als vertrouwelijke ondernemings- en fabricagegegevens worden beschouwd in de zin van artikel 6, § 1, 7°, van de wet van 11 april 1994, betreffende de openbaarheid van bestuur."*

81. Proximus heeft in zijn reactie op de consultatie enkele bijkomende gegevens bezorgd waarbij het kostenmodel werd gecorrigeerd. Het kostenmodel bepaalt nu correct afzonderlijke tarieven voor activatie en de-activatie.

5.6. ISLA Repair

82. Het BIPT stelt voor om hetzelfde maandelijkse tarief te gebruiken als de ISLA Premium Repair en ISLA Enhanced Repair diensten uit de Bitstream xDSL referentieaanbieding van Proximus. Na overleg met Proximus blijkt immers dat dezelfde helpdeskmedewerkers, dispatchers en techniekers meewerken aan herstellingen van zowel koper- als glasvezelverbindingen. Beide technologieën hebben voor herstellingen immers gelijkaardige activiteiten en intern bij Proximus wordt hierin geen onderscheid gemaakt. Daardoor is het voor het BIPT gerechtvaardigd om dezelfde ISLA tarieven op te leggen als bij Bitstream xDSL.
83. Zowel Orange Belgium als Colt verwijzen naar hun eerdere stelling dat het glasvezelnetwerk van Proximus robuuster moet zijn dan het kopernetwerk en dat dit zich ook zou moeten vertalen in een lager tarief voor de ISLA diensten.
84. Zoals eerder werd gesteld in §41, gaat het BIPT akkoord met de stelling dat het glasvezelnetwerk van Proximus robuuster zou moeten zijn dan het kopernetwerk, maar dit hoeft niet noodzakelijk gepaard te gaan met een daling van de tarieven. Zoals hierboven wordt uitgelegd, zijn het dezelfde interventieteams die zowel reparaties uitvoeren voor de ISLA diensten op glasvezel als op koper. Het BIPT gaat dus wel akkoord met de stelling dat het aantal ISLA reparatietickets op glasvezel op termijn lager zal zijn dan het aantal op koper, relatief gezien ten opzichte van het totale aantal glasvezel- en koperlijnen. Echter, omdat op dit moment het aantal glasvezellijnen met een ISLA dienst beperkt is, zal er volgens het BIPT hiervan nauwelijks impact zijn op de tarieven voor de ISLA diensten. Het BIPT zal in een later besluit deze potentiële impact herbekijken, maar in dit besluit blijft het bij haar eerdere positie om dezelfde ISLA tarieven op te leggen als bij Bitstream xDSL.

6. Besluit, inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen

6.1. Besluit en inwerkingtreding

85. Op [datum] is de Raad van het BIPT bijeengekomen en heeft het beslist dat het referentieaanbod van Proximus integraal aan de opmerkingen in dit besluit moet worden aangepast. Dit besluit van het BIPT treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de publicatie van dit besluit op de website van het BIPT.
86. Het BIPT vraagt aan Proximus om haar referentieaanbieding aan te passen in overeenstemming met de onderstaande tabellen:

	Huidig tarief	Plafondtarief ²⁸
Activatie van een "connected" eindlocatie	4,64 EUR	8,74 EUR
Activatie van een "terminated" eindlocatie	79,02 EUR	130,63 EUR
De-activatie	4,64 EUR	4,87 EUR

Tabel 3: overzicht van de activatie tarieven

	Plafondtarief
ISLA Premium (als maandelijkse toelage per lijn)	9,78 EUR
ISLA Enhanced (als maandelijkse toelage per lijn)	5,65 EUR
ISLA configuration	8,23 EUR

Tabel 4: overzicht van de ISLA Repair tarieven

²⁸ Voor zoverre er geen enkel commercieel akkoord bestaat waarin (de-)activatietarieven werden opgenomen die lager zijn dan deze tarieven.

	Plafondtarief
Activation/Deactivation fee of Multicast on a User line	9,75 EUR
Encryption Key Interface Set-up Fee	389,00 EUR
Encryption Key Interface Decommissioning Fee	295,63 EUR
Shared TV Channel Activation Fee	335,51 EUR
Shared TV Channel Deactivation Fee	309,92 EUR
Shared TV Channel Interface Set-up Fee	891,24 EUR
Shared TV Channel Interface Decommissioning Fee	751,51 EUR
Dedicated Capacity Set-up Fee	6.899,41 EUR
Modification of Dedicated Streams Bandwidth Fee	6.808,74 EUR
Dedicated Capacity Decommissioning Fee	6.568,83 EUR
Increase/Decrease Dedicated Capacity	280,19 EUR

Tabel 5: overzicht van de ondersteunende diensten voor Multicast

	Plafondtarief
Useless End-User visit fee	43,34 EUR
Aborted End-User visit fee	8,38 EUR
Wrongful Repair fee	149,39 EUR
Migratie van profielen	4,87 EUR
Information on Bitstream GPON (per person & per hour)	108,48 EUR
Amend Light request: before Due Date - 1 (12 pm)	6,78 EUR
Amend Heavy request: after Due Date - 1 (12pm)	Provide-like fee + Cease fee
Cancel Light request: before Due Date - 1 (12 pm)	7,20 EUR
Cancel Heavy request: after Due Date -1 (12pm)	Provide-like fee + Cease fee

Tabel 6: overzicht van de tarieven voor ondersteunende diensten voor installaties

	Plafondtarief
Activatie van Shared VLAN transport	30,38 EUR
De-activatie van Shared VLAN transport	3,12 EUR
Modificatie van Shared VLAN transport	22,58 EUR

Tabel 7: overzicht van de tarieven aangaande Shared VLAN transport

	Plafondtarief
Activatie Dedicated VLAN	15,60 EUR
De-activatie Dedicated VLAN	4,68 EUR

Tabel 8: overzicht van de tarieven aangaande Dedicated VLAN

87. Het BIPT vraagt aan Proximus, overeenkomstig artikel 59, § 5, van de wet van 13 juni 2005, om de aangepaste versie van zijn voorstel te sturen 30 dagen na de publicatie van dit besluit. Het BIPT zal de conformiteit van deze gewijzigde versie nagaan voor ze gepubliceerd wordt. Indien bepaalde wijzigingen een IT implementatie noodzakelijk maken, moet deze implementatie binnen drie maanden na publicatie van dit besluit plaatsvinden zodat de alternatieve operatoren binnen dezelfde termijn effectief gebruik kunnen maken van deze systemen.
88. Tenslotte wil het BIPT Proximus eraan herinneren dat, overeenkomstig artikel 59, § 2, van de wet van 13 juni 2005, het BIPT het referentieaanbod te allen tijde moet kunnen wijzigen om rekening te houden met de ontwikkeling van de Proximus -aanbiedingen en de verzoeken van de begunstigen.

6.2. Beroepsmogelijkheden

89. Overeenkomstig artikel 2, § 1 van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het Marktenhof, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van onontvankelijkheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift, waarbij het aangevochten besluit is bijgevoegd en dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
90. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

6.3. Ondertekening

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Bernardo Herman
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad